

“GREATER CATALONIA”

Les paraules, per si soles, tenen, independentment de les coses que representen, un do de suggestió incomparable. Això, encara que no signifiquin res precís, res real; encara que ni en el món de les realitats materials o immaterials, ni el de les generalitzacions i de les abstraccions, hi hagi res que sigui representat per elles.

No ens en adonem, perquè des que obrim els ulls al món, entre nosaltres i les coses van i vénen aquests acoblaments de sons que són els mots, que són els paraules; però elles tenen un gran poder, elles tenen en aquest sentit una veritable força creadora.

I com més buides de realitat, com més deslligades d'una significació precisa, concreta, ben rigorosament definida, més el tenen aquest poder, perquè vénen a ésser una forma vaga que cadascú omple amb el que ell porta dintre.

Hi ha paraules d'aquestes que, exercint sobre les multituds aquest poder de suggestió, han trasbalsat el món, com les de la famosa trilogia: llibertat, igualtat, fraternitat.

Hi ha aparatoses teories que deuen l'èxit a l'encís, a l'enlluernament d'una paraula: de la paraula amb què han estat batejades.

Hi ha concepcions velles, gairebé arqueològiques, que tot d'un plegat tornen a entrar en el comerç intel·lectual dels homes com a novetats moderníssimes, només pel prestigi d'una paraula nova, d'intensa brillantor. ¿Què hi ha si no una paraula que

subratlla un aspecte d'una teoria vella en aquest futurisme saturat de rebel·lia que ens ha vingut dels dolços i tranquils cenacles de la quieta i dolça Mallorca? ¿Què hi ha si no una paraula, res més que una paraula, però paraula prodigiosa, en això tan vell de l'universalisme, predicat fa poc entre nosaltres amb la pompa d'un nou evangeli salvador de la cultura catalana?

Els noms de poble han exercit intensament sobre la humanitat aquesta força suggestionadora. La paraula aplicada, tal volta arbitràriament, a una regió, segles enllà, per un geògraf autoritzat, va perpetuant-se i dona personalitat en el concert universal al poble que hi habita. En el fet de moltes nacions no hi ha res més que la suggestió d'una paraula. Itàlia, abans d'ésser Estat, era principalment un nom, i la suggestió del nom ha estat un dels elements determinants de la formació de l'Estat italià.

En canvi, hi ha realitats sense paraula que les representi, hi ha pobles, hi ha nacionalitats sense nom nacional; i això és pels pobles que s'hi troben un ésser inferior, incomplet. És clar que això no priva que els pobles siguin el que són: però, per més que tinguin tots els atributs de poble, de nació, el seu existir no és tan fàcilment conegut dels homes, i per això aquesta deficiència, de primer antuvi secundària, contribueix poderosament a produir l'estat d'inconsciència de les nacionalitats, que és una de les causes més actives de desnacionalització.

La raça catalana no l'ha tingut gairebé mai, un nom nacional. En la celèstia de la història, quan les embarcacions fenícies, anant i venint

de les seves factories a la metròpolis, solcaven el mar sard, les tribus establertes en el nostre territori tenien un nom comú. Més tard, quan les llargues i afilades naus dels focis varen amarrar en les nostres costes, tenien els nostres passats un nom comú també, nom que, perpetuat pels geògrafs, va estendre's a tota la península: Ibèria. Però des de llavors, ja mai més un sol nom ètnic ha designat tots els homes de la nostra nacionalitat.

En els temps de la reconquesta, hauríem assolit aquesta consagració de la paraula; però desgraciadament la unió del Principat amb el reialme d'Aragó, va fer surar el nom de la regió aragonesa, i Aragó va ésser el nom de la gran confederació mediterrània. És més: no solament va ésser llavors preterit el nom de Catalunya, sinó que va anar prenent una significació provincial, va designar només el vell Principat, per més que fossin i es diguessin igualment catalans els habitants de València i de Mallorca. El federalisme, imposat pel fet de la unió amb Aragó, va ésser, en aquestes condicions, fatal pel nostre poble, que en haver de lluitar amb Castella, dins de la unió espanyola, va trobar-se trossejat, dividit, mancat de sentiments nacionals i d'institucions unitàries que els traduïssin.

Aquests sentiments s'han despertat. Després de segles d'esmoreïment i d'inconsciència, sabem que som catalans i sabem tot el que ésser catalans significa. A la primeria, aquest desvetllament va ésser provincialisme, va ésser regionalisme, perquè província o regió és el Principat de Catalunya, com regió és Mallorca, com regió és València. Avui ja és una intuïció ésser supraregional, ja és nacionalisme, ja és afirmació de la

personalitat catalana, que no acaba en les fronteres de la vella província nostra, sinó que s'eixampla terres enllà fins a tocar les palmeres de Múrcia i, travessant el mar, floreix en les illes de Mallorca.

No tenim un nom comú encara, estem encara sota el jou, sota la suggestió pertorbadora, desconcertant dels noms provincials; però som, i això val més que totes les paraules. Som i cada dia hi ha més germans de pàtria que obren les portes del seu esperit a aquesta realitat vivent, cada dia n'hi ha més que en tenen consciència. Anem engrandint cada dia la sardana dels conscients i la paraula sorgirà.

Mentrestant, fem com els anglesos amb la seva Greater Britannia, flor d'imperi que està a punt d'esclatar; parlem de la Catalunya gran, que no és el Principat tan sols, ni Mallorca, ni el Rosselló, ni València, sinó València i Mallorca i el Principat i el Rosselló i tots alhora.

Tots som uns, tots som catalans. Les diferències que ens separen, són diferències accidentals, diferències regionals com les que es presenten dins de totes les nacionalitats, per fortes i sanes que siguin. Més n'hi havia entre Esparta i Atenes, i la unitat espiritual de Grècia va ésser un fet d'evidència indestructible.

Aixequem-la ben amunt aquesta senyera de la Catalunya gran. En els bons temps d'aquesta terra, tots ens deïem catalans, tant els fills del Principat, com els de València, com els de Mallorca, i ens ho deien els nostres reis, i ens ho deien per tot el mar llatí; com catalans per un igual ens anomenen avui els etnòlegs estrangers, i

Catalunya 1714

www.racocatala.com/cat1714/

amb aquest comú denominador, sota una mateixa taca de color, ens representen en els atlas etnogràfics.

Els homes més eminents de Mallorca ja l'han proclamat ben alta, aquesta unitat suprema de la raça, i catalans s'han anomenat i catalans de Mallorca anomenen els fills de l'illa daurada. També se n'adonaran un dia a València i llavors la Catalunya gran, redimida, forta i plena, podrà somniar amb una "més gran" Catalunya, la que batega en els *patois* i dorm en els arxius d'enllà dels Pirineus.

Enric Prat de la Riba
La Senyera, 12-I-1907